

Dosarul nr. 2r-143/2023
2-22017096-01-2r-27032023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: A. Sandu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, G. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

31 mai 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Alexei Galițchi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Galițchi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 4 februarie 2022, Alexei Galițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Galițchi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, repararea prejudiciului moral în mărime de 8 500 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6 000 de lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 25 ianuarie 2023, Alexei Galițchi, a declarat apel, solicitând casarea acesteia.

Totodată, prin apelul depus Alexei Galițchi a solicitat repunerea în termenul de depunere a apelului.

Prin încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului Alexei Galițchi cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. S-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, cererea de apel declarată

de Alexei Galițchi, împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și s-a remis apelantului Alexei Galițchi cererea de apel și actele anexate la aceasta.

La 20 martie 2023, Alexei Galițchi a declarat recurs, solicitând casarea încheierii din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău cu repunerea apelului în termen și remiterea cauzei instanței de apel pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului a specificat că la examinarea cauzei în prima instanță nu a participat, copia dispozitivului hotărârii primei instanțe la recepționat, la data de 10 ianuarie 2023, iar apelul a fost declarat la data de 25 ianuarie 2023, în termen de 30 de zile de la recepționarea hotărârii. Recurentul a făcut referire la prevederile art.383, 395 din Codul civil, ce reglementează instituirea termenului de prescripție extinctivă și începutul curgerii acestui termen.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 16 martie 2023, astfel, recursul declarat la 20 martie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data recepționării copiei de pe dispozitivul hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2) - (3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma normelor de drept precitate în coroborare cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază întemeiată concluzia instanței de

apel, potrivit căreia apelantul urma să declare apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022, în termen de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului, însă cererea de apel a fost depusă abia la data de 25 ianuarie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Completul de judecată enunță că prevederile legale cu referire la declararea apelului, în termen de 30 zile de la data pronunțării hotărârii, sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

Recurentul incorect face trimitere la prevederile art.383 și 395 din Codul civil, or aceste reglementări se referă la prescripția extinctivă, noțiune de drept material, și nu la termene procedurale. În circumstanțele speței respective, recurentul a omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, și anume, de depunere a apelului, în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului.

În temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată consideră întemeiată argumentarea instanței de apel prin care a menționat că apelantul nu a invocat nici un argument întemeiat referitor la omiterea termenului de depunere a apelului, constatând lipsa probelor care ar confirma temeinicia omiterii termenului prevăzut de lege pentru declararea apelului.

Mai mult, hotărârea primei instanțe a fost publică pe pagina web a instanței judecătorești și comunicată participanților la proces.

Așadar, în situația în care apelantul nu a depus diligență în privința drepturile sale procedurale, prin lege, a operat decăderea din dreptul de declarare a apelului, ceea ce a avut ca efect trecerea hotărârii contestate în puterea lucrului judecat.

În această ordine de idei, se impune a învedera că termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, Completul învederează că respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a acestora și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar dacă partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și dovedită prin probe pertinente și admisibile, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

În sensul art. 10 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată,

în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora, și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență și titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În concluzie, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de recurs ca neîntemeiată, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Alexei Galițchi.

Se menține încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Galițchi împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc